

СИЛАБУС КУРСУ

МАСОВА КОМУНІКАЦІЯ ТА ІНФОРМАЦІЯ

Ступінь вищої освіти – бакалавр

Галузь знань 07 Управління та адміністрування

Спеціальність 076 Підприємництво та торгівля

Освітньо-професійна програма «Підприємництво та торгівля»

Рік навчання: II, семестр: IV

Кількість кредитів ECTS – 5, мова викладання – українська

Керівник курсу – канд. філол. наук, доцент **Блашків Ольга**

Володимирівна

Контактна інформація: o.blashkiv@wunu.edu.ua

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Масова комунікація та інформація» є сутність масової комунікації в умовах функціонування інформаційного суспільства. Пропонований курс покликаний сприяти розумінню важливості адекватної передачі інформації в сучасному міжкультурному просторі цільовій аудиторії, ознайомити студентів із різними комунікаційними моделями, соціокультурними і правовими умовами обміну інформацією.

СТРУКТУРА КУРСУ

№з/п	Тема	Результати навчання	Завдання
1	1. Комунікація в сучасному інформаційному просторі: становлення та розвиток науки про масову комунікацію	Розуміти і знати: <ul style="list-style-type: none"> ■ Загальну характеристику основних понять курсу. ■ Кореляцію понять «комунікація», «спілкування», «соціальні комунікації», «масові комунікації», «інформація», «масова інформація». ■ Теорію комунікації в системі наук. ■ Історичні етапи розвитку теорії масової комунікації. ■ Особливості масової комунікації. ■ Закони і категорії теорії комунікації. ■ Методи і функції теорії комунікації.	Тести, питання
2	2. Поняття про масову комунікацію: її система, характер та структура	Розуміти і розрізняти: <ul style="list-style-type: none"> ■ Масову комунікацію як явище. ■ Характер масової комунікації. ■ Визначення масової комунікації. ■ Функції масової комунікації. ■ Систему масової комунікації. ■ Структуру масової комунікації.	Питання, тести

		<ul style="list-style-type: none"> ▪ Види, форми і формати масової комунікації. ▪ Фактори масової комунікації. ▪ Періоди розвитку масової комунікації. 	
3	3. Комунікаційний процес: моделі та складові елементи	<p>Знати і розрізняти:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Семіотичні моделі комунікації Р. Якобсона, Ю. Лотмана та У. Еко: суть, структура, особливості. ▪ Структурні моделі комунікації (модель Аристотеля; модель Ласвела); ▪ Прикладні моделі комунікації К. Шеннона, Н. Вінера, Т. Ньюкомба тощо та їхню специфіку. ▪ Соціологічні та психологічні моделі комунікації. ▪ Головні елементи комунікаційного процесу. ▪ Учасників масовокомунікаційної діяльності. 	Питання, тести
4	4. Теорії масової комунікації	<p>Знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Становлення науки про масову комунікацію. ▪ Етапи розвитку науки про масову комунікацію. ▪ Новітній етап у розвитку науки про масову комунікацію. ▪ Становлення вітчизняної наукової школи масової комунікації. ▪ Основні теорії масової комунікації. 	Усне опитування, навчальна дискусія, презентації доповідей
5	5. Поняття мас у системі комунікації	<p>Знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Поняття про маси. ▪ Види мас. ▪ Розуміти і розмежовувати: ▪ Стихійні і штучні маси. ▪ Ознаки мас. ▪ Фази існування мас. ▪ Натовп і публіку. ▪ Масову аудиторія. ▪ Настрої, думки, свідомість та поведінка мас. 	Питання, тести
6	6. Комунікатори і комуніканти як суб'єкти масової комунікації	<p>Розуміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Поняття про професійного комуніканта. ▪ Творче й виробниче в діяльності професійних комунікантів. <p>Знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Професійний і соціальний аспекти діяльності професійних комунікантів. ▪ Типи комунікантів у масовій комунікації. 	Проблемні завдання, питання
7	7. Інформація як основний елемент комунікаційних систем	<p>Знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Природу інформації. ▪ Визначення інформації в різних 	Проблемні завдання, питання

		<p>науках.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Основні види інформації. ▪ Функції масової інформації. <p>Розуміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Якість інформації: характеристику основних її форм. ▪ Новизну інформації. ▪ Цінність та своєчасність інформації. ▪ Достовірність інформації. ▪ Суспільну й масову інформація та основні її функції. ▪ Суспільні ролі масової інформації. ▪ Створення й види опрацювання повідомлень масової інформації. 	
8	8. Джерела інформації	<p>Знати і розуміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Методи створення повідомлень. ▪ Інформативність тексту. ▪ Види аналітико-синтетичного опрацювання повідомлень масової інформації. ▪ Автоматизацію опрацювання повідомлень. 	кейси
9	9. Семіотика як складова масової комунікації	<p>Знати і розуміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Поняття про семіотику та її роль у масовій комунікації. ▪ Типи знаків за класифікацією Ч. Пірса. ▪ Теорію знака Ф. де Соссюра. ▪ Означуване й означник. ▪ Символ як одиниця комунікації: логіко-психологічні, мовні та соціальні аспекти. ▪ Механізми формування та види символів. ▪ Поняття про міф у масовій комунікації. Антиміф. Контрміф. 	Питання, тести
10	10. Способи передачі інформації в суспільстві. ЗМІ як суспільний інститут	<p>Знати і розуміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Цінність інформації. ▪ Масову комунікацію в державі. ▪ Інформаційний простір держави. ▪ Закони України про інформацію. ▪ Забезпечення власного інформаційного продукту в національному інформаційному просторі. ▪ Органи керування інформаційним простором. ▪ Суб'єкти національного інформаційного простору. ▪ Інформаційну політику держави. Національний інформаційний простір України. ▪ Характеристику принципів інформаційних відносин. 	Проблемні завдання, тести, кейси

		<ul style="list-style-type: none"> ▪ Інформаційну галузь держави. ▪ Основні межі національного інформаційного простору України. ▪ Інформаційну безпеку держави, інформаційні війни, методи захисту. 	
11	11. Масовокомунікаційний вплив, його сутність, основи та види	<p>Знати і розрізняти:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Поняття про масовокомунікаційний вплив. ▪ Масовий вплив як комунікаційний процес. ▪ Соціальні технології. ▪ Ефективність масовокомунікативного впливу. ▪ Ефекти в масовій комунікації. ▪ Засади масовокомунікаційного впливу. ▪ Види масовокомунікаційного впливу. ▪ Засоби, методи, техніки масовокомунікаційного впливу. ▪ Медіаосвіту та медіаграмотність як інформаційно-психологічний захист аудиторії від негативного впливу масмедіа. 	
12	12. Технології масовокомунікаційного впливу	<p>Знати і розуміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Основи технології масовокомунікаційного впливу. ▪ Інтернет як засіб масової комунікації. ▪ Види масовокомунікаційних технологій. ▪ ПР-технології. ▪ Рекламні технології. ▪ Іміджеві технології. ▪ Пропагандистські технології. ▪ Кризові комунікації. ▪ Технології нових медіа як протипага масовокомунікаційним технологіям. 	
13	13. Глобалізаційні процеси в масовій комунікації	<p>Знати і розуміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Масову комунікацію в умовах суспільства постмодерну. ▪ Глобалізаційні процеси в масовій комунікації. ▪ Позитивний та негативний вплив глобалізаційних процесів у масовій комунікації на суспільство. ▪ Вплив глобалізаційних процесів на рекламну комунікацію. ▪ Глобалізація «паблік рилейшнз» як комунікативної системи. ▪ Міжнародну інформаційну політику. ▪ Основні тенденції світової медіаіндустрії. ▪ Характеристику українського інформаційного суспільства як системи розвинутих масових 	

		<p>комунікацій.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Концентрацію та конгломерацію українських ЗМК 	
14	<p>14. Основні принципи інформаційних відносин. Концепція розвитку телеінформаційного простору України</p>	<p>Знати і розуміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Масову комунікацію в державі. ▪ Інформаційний простір держави. ▪ Закони України про інформацію. Забезпечення власного інформаційного продукту в національному інформаційному просторі. ▪ Органи керування інформаційним простором. Суб'єкти національного інформаційного простору. ▪ Інформаційну політику держави. Національний інформаційний простір України. Основні межі національного інформаційного простору України. ▪ Характеристику принципів інформаційних відносин. ▪ Особливості керування інформаційним потоком в інтернеті. ▪ Інформаційну безпеку держави. ▪ Інформаційні війни, методи захисту. 	

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ АКТИ:

1. Закон України «Про медіа». URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2849-20#Text>.
2. Загальна декларація прав людини, ООН. URL : <https://www.un.org/en/universal-declaration-human-rights/>
3. Захист журналістських джерел, [Protection of Journalistic Sources], сайт ГО «Центр демократії та верховенства права». URL : <https://cedem.org.ua/analytics/zahystzhurnalisttskyhdzherel>.
4. Правові механізми захисту джерел інформації, [Legal mechanism for protection of sources of information], сайт ГО «Інститут Масової Інформації» URL : <https://imi.org.ua/advice/pravovimehanizmi-zahistu-djerel-informatsiji/>

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА:

5. Блашків О. В. Теорія комунікацій. Навчально-методичний посібник. Тернопіль: ТНЕУ, 2019. 107 с.
6. Гуцал О. Найжахливіша помилка – найкращий вчитель» («Якщо стрибнули, то гребіть»). Київ, 2020.
7. Джиджора Є. В. Мовленнєві технології пропаганди : навч.-метод. посіб. для здобувачів I курсу другого (магістер.) рівня вищої освіти спец. 035 Філологія спеціалізації 035.10 Прикладна лінгвістика / Є. В. Джиджора. Одеса : Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова, 2022. 118 с.
8. Зражевська Н. І. Теорія медіа та суспільства : навч. посіб. К. : Київ: ун-т ім. Б. Грінченка, 2022. 198 с.
9. Коулман А. Стратегії кризових комунікацій. К.: Фабула, 2023. 200 с.
10. Піпченко Н. Європейські комунікації : навч. посіб. К : Вадекс, 2021. 136с.
11. Померанцев П. Це не пропаганда. Подорож на війну проти реальності : пер. з англ. Київ : Yakaboo Publishing, 2020. 288 с.

12. Почепцов Г. Від покемонів до гібридних війн: нові комунікативні технології XXI століття. Київ: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2017. 260 с
13. Різун В. В. Теорія масової комунікації. URL: <https://www.academia.edu/>
14. Соціологія масової комунікації: навч.-метод. посіб. для підготовки здобувачів вищої освіти галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки», спеціальність 054 «Соціологія» / уклад.: О.О. Каретна, М.А. Яценко; Національний університет «Одеська юридична академія». Одеса, 2024. 84 с. URL: <http://dspace.onua.edu.ua/handle.net/11300/27401>.
15. Чудовська І. Соціологія масових комунікацій: навч. посіб. К. 2021. 235 с
16. Dimitrova, D.V. Global Journalism: Understanding World Media Systems. Lanham: Rowman&Littlefield, 2021. 258 p.
17. General Curricular Model for Mass Media Education // UNESCO. URL: <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000029839>. Назва з екрана. Мова англ.

ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ:

18. Детектор медіа. URL : <http://detector.media/category/monitoring>.
19. Електронна бібліотека НАУ. URL : <http://www.lib.nau.edu.ua/elbook>.
20. Журнал «Журналіст України». URL : <http://nsju.org/journals/2011/03/Journalist-Ukr-03-11.pdf>.
21. Інформаційний ринок України: практикум / уклад. Л.П. Халецька. Київ: НАУ, 2017. 37 с. URL : <https://er.nau.edu.ua/handle/NAU/43357>.
22. Комісія з журналістської етики. URL : <http://www.cje.org.ua>.
23. Медіасапієнс. URL : <http://osvita.mediasapiens.ua>.
24. Новини й аналітика про Німеччину, Україну, Європу та світ | DW.
25. Сайт для медійників «Телекритика». URL : <http://www.telekritika.ua>.
26. Сайт міністерства юстиції України. URL : <http://old.minjust.gov.ua/public>.
27. Фаховий часопис «Телерадіокур'єр». URL : <http://www.trk-mag.kiev.ua>.
28. Центр інформації про права людини. URL : <https://humanrights.org.ua>.
29. BBC - Homepage. URL : <https://www.theguardian.com/uk>.
30. Communication Theory. URL : <https://www.communicationtheory.org/>
31. European Journal of Communication. URL : <https://journals.sagepub.com/home/ejc>.
32. European Journal of Communication and Media Studies. URL : <https://www.ej-media.org/index.php/media>.
33. The Times & The Sunday Times.
34. The Telegraph - Telegraph Online, Daily Telegraph, Sunday Telegraph - Telegraph.
35. News | The Independent | Today's headlines and latest breaking news.
36. The New York Times - Breaking News, US News, World News and Videos (nytimes.com).
37. The Washington Post: Breaking News, World, US, DC News and Analysis.
38. The Wall Street Journal - Breaking News, Business, Financial & Economic News, World News and Video (wsj.com).
39. UK Home | Daily Mail Online.
40. The New Yorker.
41. Vogue: Fashion, Beauty, Celebrity, Fashion Shows | Vogue.

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика щодо дедлайнів і перекладання. Для виконання індивідуальних завдань і проведення контрольних заходів встановлюються конкретні терміни. Перекладання модулів відбувається з дозволу дирекції факультету за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності. Використання друкованих і електронних джерел інформації під час контрольних заходів заборонено.

Політика щодо відвідування. За об'єктивних причин (наприклад, карантин, воєнний стан, хвороба, закордонне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу з дозволу дирекції факультету.

Оцінювання

Остаточна оцінка за курс визначається як середньозважена величина, в залежності від питомої ваги кожної складової залікового кредиту, наступним чином:

Модуль 1		Модуль 2	Модуль 3
40%	40%	5%	15%
Поточне оцінювання	Модульний контроль	Тренінг	Самостійна робота
Визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих під час практичних занять за темами 1-14 (кожен здобувач оцінюється не рідше як раз на два заняття).	Підсумкова оцінка за виконання модульних завдань за змістовими модулями 1 та 2 в системі Moodle.	Оцінка, отримана за результатами виконання завдань, винесених на тренінг.	Оцінюється за результатами виконання та презентації наскрізного завдання.

Шкала оцінювання студентів:

За шкалою університету	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90–100	<i>Відмінно</i>	A (відмінно)
85-89	<i>Добре</i>	B (дуже добре)
75–84		C (добре)
65–74	<i>Задовільно</i>	D (задовільно)
60-64		E (достатньо)
35–59	<i>Незадовільно</i>	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1–34		F (незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни)